

Lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven).

Dato	LOV-2009-01-09-2
Departement	Barns-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Sist endret	LOV-2015-06-19-65 fra 01.10.2015
Publisert	I 2009 hefte 1
Ikrafttredelse	01.06.2009
Endrer	LOV-1972-06-16-47
Kunngjort	09.01.2009 kl. 14.05
Korttittel	Markedsføringsloven - mfl.

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser (§§ 1 - 5)

Kapittel 2. Handelspraksis overfor forbrukere (§§ 6 - 10)

Kapittel 3. Særlige former for markedsføring mv. (§§ 11 - 18)

Kapittel 4. Særlig om beskyttelse av barn (§§ 19 - 21)

Kapittel 5. Kontroll med avtalevilkår mv. (§§ 22 - 24)

Kapittel 6. Beskyttelse av næringsdrivendes interesser (§§ 25 - 31)

Kapittel 7. Håndheving (§§ 32 - 43)

Kapittel 8. Grenseoverskridende håndheving mv. (§§ 44 - 47)

Kapittel 9. Straff og sivilrettslige sanksjoner (§§ 48 - 49)

Kapittel 10. Ikraftsetting, oppheving av tidligere lov, overgangsregler og endringer i andre lover (§§ 50 - 51)

EØS-avtalen vedlegg XIX nr. 7f (forordning (EF) nr. 2006/2004) om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlov...

Kapittel I. Innledende bestemmelser

Kapittel II. Gjensidig bistand

Kapittel III. Vilkår for gjensidig bistand

Kapittel IV. Fellesskapets virksomhet

Kapittel V. Sluttbestemmelser

Vedlegg. Direktiver og forordninger som omfattes av artikkel 3 bokstav a)

Jf. tidligere lov 16 juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven). - Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 31e (dir 2002/65) og vedlegg XIX nr. 2 (dir 2006/114), nr. 7f (frd. 2006/2004), nr. 7g (direktiv 2005/29/EF) og nr. 7i (dir 2011/83).

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1. Hva loven gjelder

Loven gjelder kontroll med markedsføring, handelspraksis og avtalevilkår i forbrukerforhold og stiller krav til god forretningsskikk mellom næringsdrivende.

§ 2. God markedsføringsskikk mv.

Markedsføring må ikke stride mot god markedsføringsskikk. Ved vurderingen legges det vekt på om markedsføringen krenker allmenne etikk- og moraloppfatninger, eller om det tas i bruk støtende virkemidler.

Annonsør og den som utformer reklame, skal sørge for at reklamen ikke er i strid med likeverdet mellom kjønnene, og at den ikke utnytter det ene kjønns kropp eller gir inntrykk av en støtende eller nedsettende vurdering av kvinne eller mann.

Ved vurderingen av om første eller annet ledd er overtrådt, legges det vekt på om markedsføringen, på grunn av utforming, format, omfang eller andre virkemidler, fremstår som særlig påtrengende.

§ 3. Presentasjon og dokumentasjon av markedsføring

Markedsføring skal utformes og presenteres slik at den tydelig framstår som markedsføring.

Påstander i markedsføring om faktiske forhold, herunder om ytelsers egenskaper eller virkning, skal kunne dokumenteres. Dokumentasjonen skal foreligge på annonsørens hånd når markedsføringen skjer.

§ 4. Lovens stedlige virkeområde

Loven gjelder for handlinger og vilkår som er rettet mot forbrukere eller næringsdrivende her i riket, med de begrensninger som følger av annen lovgivning.

Med unntak av kapittel 6 gjelder loven også for handlinger og vilkår som har virkning i utlandet, når de er ulovlige også etter lovgivningen i landet der de har virkning.

Kongen kan ved forskrift bestemme om og i hvilken utstrekning loven skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen.

§ 5. Definisjoner

I denne lov menes med

a) *forbruker*: en fysisk person som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet,

- b) *næringsdrivende*: en fysisk eller juridisk person som utøver næringsvirksomhet, og enhver som handler i vedkommendes navn eller på vedkommendes vegne,
- c) *ytelse*: vare, tjeneste, fast eiendom, rettigheter og forpliktelser,
- d) *handelspraksis*: enhver handling, utelatelse, atferd eller framstilling, kommersiell kommunikasjon, herunder reklame og markedsføring, fra en næringsdrivendes side, som er direkte knyttet til å fremme salget av, selge eller levere en ytelse til forbrukerne,
- e) *garanti*: enhver forpliktelse som den næringsdrivende har påtatt seg overfor forbrukeren i forbindelse med omsetning av varer, tjenester eller andre ytelser som gir forbrukeren rettigheter i tillegg til rettighetene forbrukeren ellers har.

Kapittel 2. Handelspraksis overfor forbrukere

§ 6. Urimelig handelspraksis

Urimelig handelspraksis er forbudt.

En handelspraksis er urimelig dersom den strider mot god forretningsskikk overfor forbrukere og er egnet til vesentlig å endre forbrukernes økonomiske atferd slik at de treffer beslutninger de ellers ikke ville ha truffet.

Dersom en handelspraksis er rettet til en bestemt forbrukergruppe, eller dersom bare en klart identifiserbar gruppe av forbrukere er særlig sårbare på grunn av psykisk eller fysisk svakhet, alder eller godtroenhet og den næringsdrivende burde ha forstått dette, vurderes praksisens urimelighet ut fra den aktuelle forbrukergruppens perspektiv. Beskyttelsen av sårbare grupper berører ikke vanlig og rettmessig praksis der det fremsettes overdrevne påstander som ikke er ment å tas bokstavelig.

En handelspraksis er alltid urimelig dersom den er villedende etter § 7 eller § 8, eller aggressiv etter § 9.

Departementet fastsetter i forskrift de formene for handelspraksis som under enhver omstendighet skal anses som urimelige.

§ 7. Villedende handlinger

En handelspraksis er villedende dersom den inneholder uriktige opplysninger og dermed er usannferdig eller på annen måte er egnet til å villede forbrukerne med hensyn til ett eller flere av følgende elementer:

- a) ytelsens eksistens eller art,
- b) ytelsens hovedegenskaper, for eksempel dens tilgjengelighet, fordeler eller risiko, ytelsens utførelse, mengde, sammensetning, spesifikasjoner, tilbehør, opprinnelse, hvordan eller når ytelsen produseres eller ytes, levering, bruk eller egnethet for et formål, resultater som kan forventes ved bruk, tester eller kontroll som er utført på ytelsen, eller ettersalgsservice og klagebehandling,
- c) omfanget av den næringsdrivendes forpliktelser, motiver for handelspraksisen og salgsprosessens art, eventuell erklæring eller symbol i forbindelse med direkte eller indirekte sponing eller godkjenning av den næringsdrivende eller ytelsen,
- d) prisen på ytelsen eller hvordan prisen beregnes, eller eksistensen av en prisfordel,
- e) behovet for service, deler, utskifting eller reparasjoner,
- f) den næringsdrivendes eller den næringsdrivendes agents art, egenskaper og rettigheter,
- g) forbrukernes rettigheter, herunder rett til omlevering eller tilbakebetaling, eller risiko forbrukerne kan bli utsatt for,

h) den næringsdrivendes forpliktelse til å følge bransjenormer.

Praksisen anses likevel bare som villedende dersom den er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning som de ellers ikke ville ha truffet.

Det er også villedende dersom markedsføring av en ytelse, herunder sammenlignende reklame, forårsaker forveksling med en konkurrents ytelse eller varemerke, handelsnavn eller andre kjennetegn.

§ 8. *Villedende utelatelser*

En handelspraksis er villedende dersom den, i sin konkrete sammenheng og etter en helhetsvurdering, utelater eller skjuler vesentlige opplysninger som forbrukerne ut fra sammenhengen trenger for å kunne ta en informert økonomisk beslutning eller presenterer opplysningene på en uklar, uforståelig, tvetydig eller uhensiktsmessig måte. Ved vurderingen av om opplysninger er utelatt, skal tas i betraktning plass- eller tidsmessige begrensninger ved mediet som brukes til å formidle handelspraksisen, og eventuelle tiltak fra den næringsdrivende for å gjøre opplysningene tilgjengelige for forbrukerne på annen måte.

Praksisen anses likevel bare som villedende dersom den er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning som de ellers ikke ville ha truffet.

Ved oppfordring til kjøp regnes følgende opplysninger som vesentlige hvis de ikke allerede fremgår av sammenhengen:

- a) opplysninger om ytelsens hovedegenskaper, i relevant omfang for mediet og ytelsen,
- b) opplysninger om den næringsdrivendes geografiske adresse og identitet og om relevant, geografisk adresse og identitet til den næringsdrivende som vedkommende opptrer på vegne av,
- c) opplysninger om vilkår for betaling, levering, utførelse og klagebehandling, dersom disse avviker fra kravene til god forretningsskikk overfor forbrukere,
- d) for ytelser og transaksjoner som omfattes av angrerett eller avbestillingsrett, opplysninger om at det foreligger en slik rett.

Det samme gjelder opplysninger om prisen inklusive avgifter, eller, hvis ytelsens art gjør at prisen ikke med rimelighet kan utregnes på forhånd, hvordan prisen beregnes. Der det er relevant, skal alle ytterligere omkostninger vedrørende frakt, levering eller porto oppgis. Hvis omkostningene ikke med rimelighet kan utregnes på forhånd, skal det opplyses om at det kan forekomme slike ytterligere omkostninger.

Med oppfordring til kjøp menes en kommersiell kommunikasjon som angir ytelsens egenskaper og pris på en egnet måte for den anvendte kommersielle kommunikasjonen og dermed setter forbrukerne i stand til å foreta et kjøp.

§ 9. *Aggressiv handelspraksis*

En handelspraksis er aggressiv dersom den, i sin konkrete sammenheng og etter en helhetsvurdering, ved trakassering, tvang, herunder bruk av fysisk makt, eller utilbørlig påvirkning er egnet til vesentlig å begrense forbrukernes valgmuligheter eller atferd i forbindelse med en ytelse. Med utilbørlig påvirkning menes utnyttning av en maktposisjon i forhold til forbrukere for å utøve press, også når det ikke trues med eller brukes fysisk makt, på en måte som vesentlig reduserer forbrukernes evne til å treffe en informert beslutning.

Ved vurderingen av om en handelspraksis er aggressiv, skal det tas hensyn til

- a) tidspunkt, sted, art og varighet,
- b) bruk av truende eller utilbørlig språk eller atferd,
- c) den næringsdrivendes utnyttning av en konkret uheldig hendelse eller omstendighet som er så alvorlig

- at den kan nedsette forbrukerens dømmekraft, som den næringsdrivende er klar over, til å påvirke forbrukerens beslutning i forbindelse med produktet,
- d) belastende eller uforholdsmessige hindringer som ikke følger av avtalen, som den næringsdrivende pålegger når forbrukerne ønsker å utøve rettigheter i henhold til avtalen, herunder rett til å heve en avtale eller bytte til en annen ytelse eller en annen næringsdrivende,
  - e) enhver trussel om handlinger som er ulovlige.

Praksisen anses likevel bare som aggressiv dersom den er egnet til å påvirke forbrukerne til å treffe en økonomisk beslutning som de ellers ikke ville ha truffet.

§ 10. *Prismerking mv.*

Den som i næringsvirksomhet selger varer, tjenester eller andre ytelser til forbrukere, skal så langt det er praktisk mulig informere om prisene, slik at de lett kan ses av kundene.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av plikten etter første ledd.

For å lette kundenes bedømmelse av priser og kvalitet på varer og tjenester kan departementet ved forskrift påby næringsdrivende å iverksette tiltak utover det som følger av påbudet i første ledd. Slik forskrift om informasjonstiltak kan blant annet

- a) påby merking, oppslag eller annen underretning om pris, forretningsvilkår, kvalitet og andre egenskaper,
- b) gi påbud om sortering og bestemmelser om mål og vekt og opplysning om pris pr. enhet (jambførpris) for varer som frambyes for salg.

Kapittel 3. Særlige former for markedsføring mv.

§ 11. *Krav om betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale mv.*

I næringsvirksomhet er det forbudt

- a) å kreve betaling for varer, tjenester eller andre ytelser uten etter avtale,
- b) å levere varer, tjenester eller andre ytelser med krav om betaling uten etter avtale.

Ved leveranse i strid med første ledd bokstav b er mottakeren ikke forpliktet til å betale, så langt ikke noe annet er bestemt ved lov.

I næringsvirksomhet er det forbudt å henvise forbrukere som skal ta kontakt med den næringsdrivende i forbindelse med en inngått avtale, til et telefonnummer som belaster forbrukeren med en høyere kostnad enn grunntakst.

Før en avtale blir inngått, skal den næringsdrivende innhente forbrukerens uttrykkelige samtykke til enhver betaling utover vederlaget for hovedytelsen. Dersom slikt samtykke ikke er innhentet, men er lagt til grunn ved bruk av standardløsninger som forbrukeren må velge bort for å unngå tilleggsbetaling, har forbrukeren rett til å få tilbakeført tilleggsbetalingen.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til dokumentasjon og oppbevaring av dokumentasjon for inngåtte avtaler.

§ 12. Rett til å reservere seg mot markedsføring ved telefon eller adressert post

Forbrukere kan reservere seg mot markedsføring ved telefon eller adressert post ved å registrere navn, adresser og telefonnumre i det sentrale reservasjonsregisteret for direkte markedsføring (Reservasjonsregisteret). Den som registrerer seg i Reservasjonsregisteret, kan angi at reservasjonen likevel ikke skal gjelde for markedsføring til inntekt for frivillige organisasjoner.

Næringsdrivende som markedsfører ved telefon eller adressert post, skal oppdatere sitt adresseregister mot Reservasjonsregisteret før første gangs henvendelse og før henvendelse den måned markedsføring utføres.

Både forbrukere og andre fysiske personer kan reservere seg direkte hos næringsdrivende.

Kongen kan gi forskrift med nærmere regler for Reservasjonsregisteret.

§ 13. Virkninger av reservasjon

I næringsvirksomhet er det forbudt å rette markedsføring ved telefon eller adressert post til fysiske personer som har reservert seg mot dette i Reservasjonsregisteret eller hos den næringsdrivende.

Første ledd er ikke til hinder for at den som har reservert seg, uttrykkelig¹ kan anmode næringsdrivende eller organisasjoner om å bli kontaktet til tross for reservasjonen.

Reservasjon i Reservasjonsregisteret gjelder ikke markedsføring ved telefon eller adressert post i eksisterende kundeforhold der den næringsdrivende avtaleparten har mottatt kundens kontaktopplysninger i forbindelse med salg. Markedsføringen kan i så fall bare gjelde den næringsdrivendes egne varer, tjenester eller andre ytelser tilsvarende dem som kundeforholdet bygger på. Når navn, adresse og telefonnummer samles inn, og eventuelt ved hver enkelt senere markedsføringshenvendelse, skal kunden enkelt og gebyrfritt gis anledning til å reservere seg mot slike henvendelser.

Første til tredje ledd gjelder tilsvarende for frivillige organisasjoners innsamlingsaksjoner.

¹ Skal vel være «uttrykkelig».

§ 14. Forbud mot telefonmarkedsføring på enkelte tidspunkter

I næringsvirksomhet er det forbudt å rette markedsføring ved telefon til forbrukere på lørdager, helgedager eller dager som i lov er likestilt med helgedager, og på virkedager før kl. 09.00 og etter kl. 21.00.

§ 15. Begrensninger i bruk av visse kommunikasjonsmetoder

I næringsvirksomhet er det forbudt, uten mottakerens forutgående samtykke, å rette markedsføringshenvendelser til fysiske personer ved elektroniske kommunikasjonsmetoder som tillater individuell kommunikasjon, som for eksempel elektronisk post, telefaks eller automatisert oppringningssystem (talemaskin).

Krav om forhåndssamtykke etter første ledd gjelder likevel ikke for markedsføring der den fysiske personen kontaktes muntlig ved telefon.

Krav om forhåndssamtykke etter første ledd gjelder heller ikke markedsføring ved elektronisk post i eksisterende kundeforhold der den næringsdrivende avtaleparten har mottatt kundens elektroniske adresse i forbindelse med salg. Markedsføringen kan bare gjelde den næringsdrivendes egne varer, tjenester eller andre ytelser tilsvarende dem som kundeforholdet bygger på. Når den elektroniske adressen samles inn, og eventuelt ved hver enkelt senere markedsføringshenvendelse, skal kunden enkelt og gebyrfritt gis anledning til å reservere seg mot slike henvendelser.

Med elektronisk post menes i denne bestemmelse enhver henvendelse i form av tekst, tale, lyd eller bilde som sendes via et elektronisk kommunikasjonsnett, og som kan lagres i nettet eller i mottakerens terminalutstyr inntil mottakeren henter den. Herunder omfattes tekst- og multimediemeldinger til mobiltelefon.

Ehandelslovens bestemmelser, herunder § 9 om elektronisk markedsføring, gjelder i tillegg til bestemmelsen her.

§ 16. *Opplysningsplikt ved uanmodet markedsføring ved telefon eller adressert post*

Næringsdrivende som driver uanmodet markedsføring ved telefon eller adressert post, skal opplyse hvem som har gitt personopplysningene som ligger til grunn for henvendelsen.

Ved uanmodet markedsføring på telefon til forbrukere skal den næringsdrivende straks presentere seg og opplyse om at henvendelsen skjer i markedsføringshensikt. Dersom henvendelsen skjer på vegne av en annen, skal dette opplyses. Den næringsdrivende skal informere om reservasjonsretten etter § 12. Det skal legges til rette for at mottakeren enkelt og gebyrfritt kan reservere seg hos den næringsdrivende.

0 Endret ved lov 20 juni 2014 nr. 27 (ikr. 20 juni 2014 iflg. res. 20 juni 2014 nr. 776).

§ 17. *Levering av uadressert reklame og gratis aviser*

I næringsvirksomhet er det forbudt å levere ut eller å gi en formidler i oppdrag å levere ut uadressert reklame eller gratis aviser til forbrukere som klart har tilkjennegitt at de motsetter seg dette. En formidler er likevel ikke ansvarlig for leveringen hvis formidleren har fått opplyst, og har grunn til å anta, at det som leveres ut, ikke er reklame eller gratis avis.

Innstikk i aviser og andre trykksaker, som er omfattet av redaktøransvaret, anses ikke som uadressert reklame eller gratis avis etter denne bestemmelsen.

0 Endret ved lov 19 juni 2009 nr. 43 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 19 juni 2009 nr. 821).

§ 18. *Tilleggsfordel ved markedsføring til forbrukere*

Næringsdrivende som i markedsføring tilbyr forbrukerne en tilleggsfordel eller en mulighet for å oppnå en slik fordel, eksempelvis i form av rabatter, gaver, deltakelse i konkurranser eller spill, skal sikre at vilkårene for å benytte seg av tilbudet er klare og lett tilgjengelige for forbrukerne.

0 Endret ved lover 3 sep 2010 nr. 53 (ikr. 1 jan 2011 iflg. res. 3 sep 2010 nr. 1245), 21 juni 2013 nr. 57 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 714), uten å endre henvisninger til § 18 ellers i loven.

Kapittel 4. Særlig om beskyttelse av barn

§ 19. Alminnelig bestemmelse

Når en handelspraksis rettes mot barn, eller for øvrig kan ses eller høres av barn, skal det vises særlig aktsomhet overfor barns påvirkelighet, manglende erfaring og naturlige godtroenhet.

Ved vurderingen av om en handelspraksis er i strid med bestemmelser i eller i medhold av denne lov, skal det tas hensyn til alder, utvikling og andre forhold som gjør barn spesielt sårbare.

§ 20. Urimelig handelspraksis overfor barn

Ved vurderingen av om en handelspraksis er urimelig etter § 6 skal det legges vekt på om handelspraksisen er særskilt rettet mot barn. Selv om handelspraksisen ikke er særskilt rettet mot barn, skal det legges vekt på om den, på grunn av art eller produkt, er egnet til å påvirke barn, og om den næringsdrivende kan forventes å forutse barns særlige sårbarhet for praksisen.

Det er forbudt å ta med i reklame direkte oppfordringer til barn om å kjøpe annonserte ytelser eller overtale foreldrene eller andre voksne til å kjøpe de annonserte ytelsene til dem.

0 Endret ved lov 3 sep 2010 nr. 53 (ikr. 1 jan 2011 iflg. res. 3 sep 2010 nr. 1245).

§ 21. Særlig om god markedsføringskikk overfor barn

Når markedsføring overfor barn vurderes etter § 2, skal det blant annet legges vekt på om markedsføringen

- a) oppfordrer til lovbrudd, farlig atferd eller brudd med vanlige sikkerhetsnormer,
- b) spiller på sosial usikkerhet, dårlig samvittighet eller dårlig selvtillit,
- c) bruker skremmende virkemidler eller er egnet til å skape frykt eller angst, eller
- d) bruker aggressive virkemidler som vold, seksualitet eller rusmidler.

Kapittel 5. Kontroll med avtalevilkår mv.

§ 22. Urimelige avtalevilkår

Vilkår som nyttes eller tilsiktes nyttet i næringsvirksomhet overfor forbrukere kan forbys når de finnes urimelige overfor forbrukerne, og det finnes at forbud tilsies av allmenne hensyn. Tilsvarende gjelder for vilkår overfor sammenslutninger som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet, forutsatt at avtalen skal tjene medlemmenes personlige formål.

Ved rimelighetsvurderingen skal det legges vekt på hensynet til balanse mellom partenes rettigheter og plikter og på hensynet til klarhet i kontraktsforhold.

Første og annet ledd gjelder ikke for innholdet i prisvilkår og i lønns- og arbeidsvilkår i tjeneste hos andre. Kongen kan gi nærmere regler om at første og annet ledd heller ikke skal gjelde for andre spesielle kontraktsforhold.

§ 23. Krav til garantivilkår i forbrukerforhold

Ytes det garanti, skal det på en tydelig og lettfattelig måte opplyses om følgende i garantivilkårene:

- a) garantiens innhold, herunder eventuelle begrensninger og særlige betingelser,

- b) at forbrukerens rettigheter etter aktuell og nærmere angitt lovgivning kommer i tillegg til garantien, og at disse rettighetene ikke berøres av garantien,
- c) hva som er nødvendig for å benytte garantien, herunder garantiens varighet og geografiske virkeområde samt garantigiverens navn og adresse,
- d) lengstefristen for reklamasjon etter aktuell og nærmere angitt lovgivning, dersom den er lengre enn garantitiden,
- e) at det uansett kan reklameres på ytelsen i sin helhet etter aktuell og nærmere angitt lovgivning, dersom garantien er begrenset, for eksempel ved at garantien kun gjelder en del av ytelsen eller bare deler av utbedringskostnadene dekkes av garantien.

Der markedsføringen forut for avtaleinngåelsen er rettet til norske forbrukere, skal garantivilkårene være utformet på norsk.

Før avtaleinngåelsen skal garantigiveren opplyse forbrukeren om garantien og at forbrukeren har rett til å få garantivilkårene utlevert. Når forbrukeren ber om det, skal han eller hun motta garantivilkårene lesbart og lagret på papir eller et annet varig medium som forbrukeren råder over.

§ 24. Avgrensning mot konkurranse-loven

Konkurranse-loven § 10 gjelder ikke ved bruk av kontraktsvilkår som er fremforhandlet i samarbeid med Forbrukerombudet.

Kapittel 6. Beskyttelse av næringsdrivendes interesser

§ 25. God forretningsskikk

I næringsvirksomhet må det ikke foretas handling som strider mot god forretningsskikk næringsdrivende imellom.

§ 26. Villedende forretningsmetoder

I næringsvirksomhet er det forbudt å anvende uriktig eller av annen grunn villedende fremstilling som er egnet til å påvirke etterspørselen etter eller tilbudet av varer, tjenester eller andre ytelser. Med fremstilling menes i dette kapittel enhver form for meddelelse eller utsagn i tale, skrift eller på annen måte, således også betegnelser, bilder, demonstrasjoner, emballasjens form, størrelse eller utstyr og lignende.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om sammenlignende reklame.

§ 27. Utilstrekkelig veiledning mv.

I næringsvirksomhet er det forbudt å anvende fremstilling som er egnet til å påvirke etterspørselen etter eller tilbudet av varer, tjenester eller andre ytelser, når fremstillingen ikke gir forsvarlig eller tilstrekkelig veiledning eller trekker inn uvedkommende forhold, og derfor må anses urimelig.

§ 28. Bedriftshemmeligheter

Den som har fått kunnskap om eller rådighet over en bedriftshemmelighet i anledning av et tjeneste-, tillitsvervs- eller forretningsforhold, må ikke rettsstridig utnytte hemmeligheten i næringsvirksomhet.

Det samme gjelder den som har oppnådd kunnskap om eller rådighet over en bedriftshemmelighet gjennom noens brudd på taushetsplikt eller gjennom noens rettsstridige handling ellers.

§ 29. Tekniske hjelpemidler

Den som er blitt betrodd tekniske tegninger, beskrivelser, oppskrifter, modeller eller lignende tekniske hjelpemidler i anledning av et tjeneste-, tillitsvervs- eller forretningsforhold, må ikke rettsstridig utnytte dem i næringsvirksomhet.

Det samme gjelder den som har oppnådd rådighet over tekniske tegninger, beskrivelser, oppskrifter, modeller og lignende tekniske hjelpemidler gjennom noens rettsstridige handling.

§ 30. Etterligning av annens produkt

I næringsvirksomhet er det forbudt å anvende etterlignede kjennetegn, produkter, kataloger, reklamemidler eller andre frambringelser på slik måte og under slike omstendigheter at det må anses som en urimelig utnyttelse av en annens innsats eller resultater og fører med seg fare for forveksling.

§ 31. Uriktige geografiske betegnelser for vin og brennevin

I næringsvirksomhet er det forbudt å anvende geografiske vin- eller brennevinsbetegnelser for vin og brennevin som ikke har den geografiske opprinnelsen som betegnelsen utpeker. Dette gjelder selv om den faktiske opprinnelsen også er angitt, eller den geografiske betegnelsen er oversatt eller følges av uttrykk som «slag», «type», «imitasjon» e.l.

Kapittel 7. Håndheving

§ 32. Forvaltning, organisasjon mv.

Forbrukerombudet og Markedsrådet skal føre kontroll med at bestemmelsene i denne lov, med unntak av kapittel 6, overholdes.

Forbrukerombudet åremålsbeskikkes av Kongen i statsråd for en periode på seks år uten adgang til gjenoppnevning.

Markedsrådet skal bestå av leder, nestleder og syv medlemmer, alle med personlige varamedlemmer, som oppnevnes av Kongen. Funksjonstiden for medlemmene er fire år. Markedsrådet er vedtaksført når lederen eller nestlederen og minst fire andre medlemmer eller varamedlemmer er til stede. Vedtak treffes ved alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om Forbrukerombudets og Markedsrådets organisasjon og virksomhet.

Dersom en næringsvirksomhet som faller inn under denne loven også går inn under regulerings- eller kontrollbestemmelser i andre lover, kan Kongen gi nærmere regler om den innbyrdes avgrensningen av de forskjellige myndigheters virkeområde og om samarbeidet mellom dem.

§ 33. Opplysningsplikt

Enhver plikter å gi Markedsrådet eller Forbrukerombudet de opplysninger disse myndigheter krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven, herunder opplysninger som er nødvendige for å vurdere om en handelspraksis er urimelig. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist.

Markedsrådet og Forbrukerombudet kan foreta slik gransking og besiktigelse, herunder kreve utlevert dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet, som de finner påkrevet for å utføre sine gjøremål etter loven. Om nødvendig kan det anmodes om bistand fra politiet.

§ 34. Forbrukerombudets tilsynsområde

Forbrukerombudet skal føre tilsyn med at bestemmelser i denne lovens kapittel 1 til 5, eller bestemmelser gitt i medhold av denne loven, overholdes. Forbrukerombudet skal videre føre slikt tilsyn som Forbrukerombudet er tillagt etter annet regelverk.

Forbrukerombudet fører tilsyn etter ovennevnte bestemmelser ut fra hensynet til forbrukerne. Tilsynet etter § 2 annet ledd skjer likevel ut fra hensynet til likestilling mellom kjønnene, særlig med vekt på hvordan kvinner fremstilles. Tilsynet etter § 10 med forskrifter skjer ut fra hensynet til at forbrukerne skal kunne orientere seg i markedet og enkelt sammenligne priser.

§ 35. Forbrukerombudets saksbehandling (forhandlingsmodellen)

Forbrukerombudet skal av eget tiltak eller etter henvendelse fra andre søke å påvirke næringsdrivende til å innrette seg etter bestemmelsene som ombudet skal føre tilsyn med etter § 34, herunder ved å føre forhandlinger med de næringsdrivende eller deres organisasjoner.

Dersom Forbrukerombudet finner at en handling er i strid med bestemmelser som nevnt i § 34, skal det søkes å få den næringsdrivende til å inngå en frivillig ordning om at praksisen skal opphøre. Tilsvarende gjelder for vilkår som nevnt i kapittel 5. Forbrukerombudet kan kreve skriftlig bekreftelse fra den næringsdrivende på at ulovlige forhold skal opphøre.

Dersom frivillig ordning ikke oppnås, eller dersom vilkårene i § 36 er oppfylt, kan Forbrukerombudet forelegge saken for Markedsrådet til avgjørelse. I tilfeller som nevnt i § 37 kan Forbrukerombudet selv fatte vedtak mot lovstridige handlinger eller urimelige avtalevilkår.

Forbrukerombudet kan forelegge for Markedsrådet saker av prinsipiell karakter knyttet til overtredelse av kapittel 1 til 5, eller til overtredelse av lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting (kringkastingsloven) § 3-1 annet ledd og forskrifter gitt i medhold av kringkastingsloven § 3-1 fjerde ledd. Dette gjelder selv om frivillig ordning er oppnådd.

§ 36. Tilfeller hvor det ikke er nødvendig å forsøke frivillig ordning

Dersom Forbrukerombudet finner at en handling er i strid med forskrift gitt i medhold av § 6 femte ledd, § 10, forskrift gitt i medhold av § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18 første og annet ledd¹ eller § 20 annet ledd, er det ikke nødvendig å søke å oppnå frivillig ordning etter § 35 annet ledd.

Det samme gjelder dersom handlingen eller avtalevilkåret i det vesentlige er identisk med handlinger eller vilkår som Markedsrådet tidligere har nedlagt forbud mot, eller den næringsdrivende handler i strid med en skriftlig bekreftelse etter § 35 annet ledd.

Det er heller ikke nødvendig å søke å oppnå frivillig ordning dersom dokumentasjon for en påstand om konkret virkning benyttet i markedsføring ikke er sendt til Forbrukerombudet innen 48 timer fra begjæring om dette er mottatt av den næringsdrivende. Det samme gjelder i særlige tilfeller hvor en påstand om konkret virkning åpenbart ikke kan dokumenteres.

1 § 18 har nå bare et ledd.

§ 37. Forbrukerombudets vedtakskompetanse

Forbrukerombudet kan fatte vedtak etter § 39 dersom det ikke er oppnådd frivillig ordning og Forbrukerombudet antar at det vil medføre ulempe eller skadevirkning å avvente Markedsrådets vedtak.

Forbrukerombudet kan også treffe vedtak etter § 39 dersom ombudet anser handlingen eller avtalevilkåret i det vesentlige identisk med handlinger eller vilkår som Markedsrådet tidligere har nedlagt forbud mot.

Forbrukerombudet skal underrette Markedsrådet om vedtaket. Den vedtaket retter seg mot, kan påklage vedtaket til Markedsrådet.

§ 38. Markedsrådet

Markedsrådet behandler saker som det forelegges av Forbrukerombudet. Beslutter Forbrukerombudet ikke å bringe en sak inn for Markedsrådet, kan den bringes inn av en næringsdrivende eller forbruker som berøres av handlingen eller vilkåret, eller av en sammenslutning av næringsdrivende, forbrukere eller lønnstakere. Markedsrådet kan kreve at Forbrukerombudet bringer nærmere bestemte saker inn for Markedsrådet.

Videre behandler Markedsrådet klager på Forbrukerombudets vedtak etter § 37 og saker som bringes inn for Markedsrådet etter § 35 fjerde ledd.

§ 39. Forbrukerombudets og Markedsrådets vedtak

Forbrukerombudet eller Markedsrådet kan, dersom de finner at inngrep tilsies av hensyn som nevnt i § 34 annet ledd, fatte enkeltvedtak om

- a) forbud etter § 40,
- b) påbud etter § 41,
- c) tvangsmulkt etter § 42,
- d) overtredelsesgebyr etter § 43.

Markedsrådets vedtak kan ikke påklages.

Vedtak kan også rettes mot medvirkere. Dette gjelder likevel ikke ved vedtak mot reklame i strid med lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting (kringkastingsloven) § 3-1 annet ledd og forskrifter gitt i medhold av kringkastingsloven § 3-1 fjerde ledd. § 48 femte ledd gjelder tilsvarende.

§ 40. Forbudsvedtak

Handlinger som strider mot bestemmelser som nevnt i § 34 første ledd kan forbys. Det kan også forbys å nytte eller tilsikte å nytte vilkår som nevnt i § 22.

§ 41. Vedtak om påbud

Det kan gis påbud som finnes nødvendige for å sikre at et forbud gitt i eller i medhold av denne lov overholdes.

Det kan påbys å gi prisinformasjon etter § 10 første ledd og etter forskrifter gitt i medhold av § 10 annet og tredje ledd.

§ 42. Vedtak om tvangsmulkt

For å sikre at vedtak etter §§ 40 og 41 overholdes skal det fastsettes en tvangsmulkt som den som vedtaket retter seg mot, skal betale dersom vedkommende overtrer vedtaket. Fastsettelse av tvangsmulkt kan unnlates dersom særlige grunner tilsier det.

Tvangsmulkten kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et engangsbeløp. Ved fastsettelsen av tvangsmulkten skal det legges vekt på at det ikke skal lønne seg å overtre vedtaket.

Endelig vedtak om betaling av tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

I særlige tilfeller kan påløpt mulkt reduseres eller frafalles.

Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om ileggelse av tvangsmulkt.

§ 43. Vedtak om overtredelsesgebyr

Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av forskrift gitt i medhold av §§ 6 femte ledd, § 10, forskrift gitt i medhold av § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18 første ledd¹ eller § 20 annet ledd, som enten anses som vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger, kan det fastsettes et overtredelsesgebyr som den som vedtaket retter seg mot, skal betale.

Ved fastsettelse av gebyrets størrelse skal det legges vekt på overtredelsens grovhet, omfang og virkninger.

Overtredelsesgebyret forfaller til betaling fire uker etter at vedtaket er fattet. Endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler om utmåling av overtredelsesgebyr.

⁰ Endret ved lover 3 sep 2010 nr. 53 (ikr. 1 jan 2011 iflg. res. 3 sep 2010 nr. 1245), 20 juni 2014 nr. 27 (ikr. 20 juni 2014 iflg. res. 20 juni 2014 nr. 776).

¹ § 18 har nå bare et ledd.

Kapittel 8. Grenseoverskridende håndheving mv.

§ 44. Virkeområde

Bestemmelsene i dette kapitlet får anvendelse på handlinger foretatt i næringsvirksomhet som strider mot bestemmelser som etter EØS-avtalen beskytter forbrukernes kollektive interesser slik de er gjennomført i norsk rett.

§§ 45 og 46 får anvendelse på handlinger som strider mot bestemmelser som gjennomfører EØS-lovgivningen som er tatt inn i vedlegg 1 til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/22/EF om nedlegging av forbud med hensyn til vern av forbrukernes interesser. Bestemmelsene får kun anvendelse på handlinger foretatt i næringsvirksomhet i Norge som har virkning i en annen EØS-stat eller som er foretatt i næringsvirksomhet i en annen EØS-stat og har virkning i Norge.

§ 47 får anvendelse på handlinger som strider mot bestemmelser som gjennomfører EØS-lovgivningen som er tatt inn i vedlegg til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2006/2004 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning. Bestemmelsen får bare anvendelse hvis lovbruddet rammer forbrukere som har bopel i en annen medlemsstat enn der lovbruddet har sin opprinnelse eller har funnet sted, der den næringsdrivende er etablert eller der bevismaterialet befinner seg.

Departementet fastsetter i forskrift hvilke bestemmelser som til enhver tid beskytter forbrukernes kollektive interesser etter annet og tredje ledd.

0 Endret ved lov 25 mai 2012 nr. 27 (ikr. 1 juli 2012 iflg. res. 25 mai 2012 nr. 472).

§ 45. Adgang til å bringe saker inn for Forbrukerombudet og Markedsrådet

Utenlandske myndigheter og organisasjoner som er oppført på listen over godkjente institusjoner som etter EØS-avtalens bestemmelser offentliggjøres av EU-kommisjonen i De Europeiske Fellesskapers Tidende og i EØS-tillegget til dette, kan bringe sak inn for Forbrukerombudet og Markedsrådet med sikte på å få nedlagt forbud mot handling som nevnt i § 44 annet ledd.

§ 46. Godkjenning av myndigheter og organisasjoner

Departementet godkjenner norske myndigheter og organisasjoner som kan opptre som part i sak i andre EØS-stater med sikte på å få nedlagt forbud mot handling som nevnt i § 44 annet ledd. Departementet underretter EFTA-statenes faste komité om de utpekte myndigheters og organisasjoners navn og formål, med sikte på oppføring på listen nevnt i § 45.

Departementet kan ved forskrift fastsette nærmere regler om godkjenning etter første ledd.

§ 47. Innlemmelse av forordning om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning

EØS-avtalen vedlegg XIX nr. 7f (forordning (EF) nr. 2006/2004) om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning (forordningen om forbrukervernsamarbeid) gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegget selv, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Departementet oppnevner vedkommende myndigheter som håndhever forordningens bestemmelser og sentralt kontaktorgan.

Kapittel 9. Straff og sivilrettslige sanksjoner

0 Overskriften endret ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 48. *Straff*

Den som vesentlig overtrer § 6 fjerde ledd jf. første ledd, forskrift gitt i medhold av § 6 femte ledd, § 11, § 13, § 15, § 20 annet ledd, § 26, § 27, § 28, § 29 eller § 30, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Uaktsom vesentlig overtredelse av § 7 eller § 8 jf. § 6 fjerde ledd jf. første ledd, § 11 første ledd, § 26 eller § 27 straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Ved vurderingen av om en overtredelse er vesentlig, skal det særlig legges vekt på overtredelsens omfang, virkninger og graden av skyld. Dersom personen eller foretaket tidligere er ilagt straff eller overtredelsesgebyr for overtredelse av denne lov eller forskrift i medhold av loven, kan straff etter første og annet ledd anvendes selv om overtredelsen ikke er vesentlig.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer vedtak som er gjort i medhold av denne lov, straffes med bøter, fengsel inntil 6 måneder eller begge deler dersom ikke strengere straffebestemmelse kommer til anvendelse.

Straff kommer ikke til anvendelse for overtredelse foretatt av en ekspeditør, betjent eller annen liknende underordnet når overtredelsen vesentlig har vært foranlediget av vedkommendes avhengige stilling til den næringsdrivende.

Straff kommer ikke til anvendelse ved overtredelse av § 28 når kunnskap om eller rådighet over bedriftshemmeligheten er oppnådd i et tjeneste- eller tillitsvervsforhold eller gjennom pliktstridig handling i et slikt forhold og mer enn 2 år er gått siden forholdet opphørte.

0 Endret ved lover 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543), 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

§ 48 a. *Straff og sivilrettslige sanksjoner ved ulovlig bruk av geografiske betegnelser*

Den som bruker en geografisk betegnelse i strid med §§ 25, 26 eller 31, straffes med bøter eller fengsel inntil ett år.

Dersom det foreligger særlig skjerpene omstendigheter, er straffen bøter eller fengsel inntil tre år. Ved vurderingen av om særlig skjerpene omstendigheter foreligger, skal det særlig legges vekt på den skade som er påført den forurettede, herunder skade på dennes kommersielle omdømme, den vinning som krenkeren har oppnådd, og omfanget av krenkelsen for øvrig.

For overtredelse av første og annet ledd kan påtale unnlates hvis ikke allmenne hensyn tilsier påtale, jf. straffeprosessloven § 62 a.

Bestemmelsene om sanksjoner mot varemerkeinngrep i varemerkeloven kapittel 8, bortsett fra §§ 60, 61 og 61 a, gjelder tilsvarende ved bruk av geografiske betegnelser i strid med §§ 25, 26 eller 31.

0 Tilføyd ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543), endret ved lov 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

§ 48 b. *Vederlag og erstatning ved overtredelse av visse bestemmelser i kapittel 6*

For forsettlig eller uaktsom overtredelse av §§ 28, 29 og 30 skal overtrederen betale til den forurettede:

- a) vederlag svarende til en rimelig lisensavgift for utnyttelsen, samt erstatning for skade som følge av overtredelsen som ikke ville oppstått ved lisensiering,
- b) erstatning for skade som følge av overtredelsen, eller
- c) vederlag svarende til vinningen som er oppnådd ved overtredelsen.

Vederlag og erstatning fastsettes etter det av grunnlagene i bokstav a til c som er gunstigst for den forurettede.

Første ledd gjelder tilsvarende ved medvirkning.

Første og annet ledd gjelder tilsvarende ved overtredelse av §§ 25 og 26 som består i etterligning av annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.

0 Tilføyd ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543), endret ved lov 9 mai 2014 nr. 16 (ikr. 9 mai 2014 iflg. res. 9 mai 2014 nr. 625).

§ 49. *Straffeprosessuelle regler*

Påtalemyndigheten kan i forbindelse med straffesaken kreve dom for tiltak for å sikre at den lovstridige handlingen opphører og for å hindre at den gjentas.

0 Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

Kapittel 10. Ikraftsetting, oppheving av tidligere lov, overgangsregler og endringer i andre lover

§ 50. *Ikraftsetting, oppheving av tidligere lov og overgangsregler*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.¹ Fra samme tidspunkt oppheves lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven). Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.

Forskrifter gitt i medhold av lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) gjelder også etter at loven her har trådt i kraft.

1 Fra 1 juni 2009 iflg. res. 9 jan 2009 nr. 7 og res. 29 mai 2009 nr. 579, etter sistnevnte med unntak av § 18 annet ledd.

§ 51. *Endringer i andre lover*

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover: - - -

EØS-avtalen vedlegg XIX nr. 7f (forordning (EF) nr. 2006/2004) om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning (forordningen om forbrukervernsamarbeid).

Merknad fra redaksjonen i Norges Lover: Mfl. § 47 gjør frd. 2006/2004 til norsk lov. Nedenfor gjengis den norske versjonen, hentet fra EØS-tillegget nr. 39/2009/s. 470, uten noen EØS-tilpasning av ordlyden.

*[Europaparlamentet og Rådet for den europeiske union har -
under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,
under henvisning til forslag fra Kommisjonen,
under henvisning til uttalelse fra den økonomiske og sosiale komité,
etter samråd med Regionkomiteen,
etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251 og
ut fra følgende betraktninger:*

- 1) I rådsresolusjon av 8. juli 1996 om samarbeid mellom forvaltninger om håndhevinga av regelverket for den indre marknaden erkjente Rådet at det er behov for en fortsatt innsats for å bedre samarbeidet mellom forvaltningene, og oppfordret medlemsstatene og Kommisjonen til å undersøke muligheten av å styrke forvaltningssamarbeidet om håndhevingen av regelverket, og se dette som en prioritert sak.*
- 2) Eksisterende nasjonale bestemmelser om håndheving av regelverket som beskytter forbrukernes interesser er ikke tilpasset problemene knyttet til håndheving i det indre marked, og det er i dag umulig å få til et effektivt og virkningsfullt samarbeid på dette området. Disse vanskelighetene er til hinder for at offentlige håndhevingsmyndigheter kan samarbeide om å påvise og etterforske overtredelser innenfor Fellesskapet av regelverket som beskytter forbrukernes interesser, og sikre stans eller forbud. Resultatet er at det ikke finnes noen effektiv håndheving over landegrensene, og dermed kan selgere og leverandører unngå håndheving ved å flytte på seg innenfor Fellesskapet. Dette fører til konkurransevridning for lovlidige selgere og leverandører som driver virksomhet enten på nasjonalt plan eller over grensene. Vanskelighetene med grensekryssende håndheving svekker forbrukernes tillit til tilbud over landegrensene, og dermed også deres tillit til det indre marked.*
- 3) Det er derfor hensiktsmessig på den ene side å gjøre det lettere for offentlige myndigheter med ansvar for håndheving av regelverket som beskytter forbrukernes interesser å samarbeide når de skal håndtere overtredelser innenfor Fellesskapet, og på den annen side å bidra til at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte, til at håndhevingen av regelverket som beskytter forbrukernes interesser er konsekvent og holder en høy standard, og til kontroll med at forbrukerne har et økonomisk vern.*
- 4) Fellesskapets regelverk inneholder bestemmelser om samarbeidsnettverk som skal sikre forbrukerne et vern ut over det rent økonomiske, ikke minst på det helsemessige området. Nettverk opprettet ved denne forordning og disse andre nettverkene bør utveksle opplysninger om beste praksis.*
- 5) Virkeområdet for bestemmelsene om gjensidig bistand i denne forordning bør begrenses til overtredelser innenfor Fellesskapet av Fellesskapets regelverk som beskytter forbrukernes interesser. En effektiv håndtering av overtredelser på nasjonalt plan bør sikre at nasjonale transaksjoner og transaksjoner innenfor Fellesskapet behandles likt. Denne forordning berører ikke Kommisjonens ansvar med hensyn til medlemsstatenes overtredelser av Fellesskapets regelverk, og den gir heller ikke Kommisjonen myndighet til å stanse overtredelser innenfor Fellesskapet som er definert i denne forordning.*
- 6) For å beskytte forbrukerne mot overtredelser innenfor Fellesskapet må det opprettes et nettverk mellom offentlige håndhevingsmyndigheter i hele Fellesskapet. Disse myndighetene har behov for et minstemål av felles etterforsknings- og håndhevingsmyndighet for å kunne anvende denne forordning på en effektiv måte og avskrekke selgere eller leverandører slik at de ikke gjør seg skyldige i overtredelser innenfor Fellesskapet.*
- 7) For å kunne sikre forbrukerne vern og et indre marked som virker på en tilfredsstillende måte, er det helt avgjørende at vedkommende myndigheter har mulighet for å samarbeide fritt og på gjensidig grunnlag ved å utveksle opplysninger, påvise og etterforske overtredelser innenfor Fellesskapet og*

treffe tiltak med sikte på å oppnå stans eller forbud.

- 8) Vedkommende myndigheter bør også gjøre bruk av annen myndighet eller andre tiltak som de har til rådighet på nasjonalt plan, herunder myndighet til å ta ut tiltale eller henvide saker til straffeforfølgning som følge av en anmodning om gjensidig bistand, med sikte på umiddelbart å stanse eller forby overtredelser innenfor Fellesskapet, når det er hensiktsmessig.
- 9) Opplysninger som utveksles mellom vedkommende myndigheter, må være omfattet av de strengeste garantier for fortrolig behandling og taushetsplikt for å sikre at etterforskningen ikke kompromitteres eller at selgeres eller leverandørers omdømme ikke lider skade på feilaktig grunnlag. Europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger bør få anvendelse i forbindelse med denne forordning.
- 10) Håndhevingsproblemene stanser ikke ved Den europeiske unions grenser, og Fellesskapets forbrukere må beskyttes mot uærlige næringsdrivende etablert i tredjestater. Det er derfor behov for å framforhandle internasjonale avtaler med tredjestater om gjensidig bistand ved håndheving av regelverket som beskytter forbrukernes interesser. Forhandlinger om slike internasjonale avtaler bør, på de områder som kommer inn under denne forordning, skje på fellesskapsplan for å sikre et best mulig vern for Fellesskapets forbrukere og et tilfredsstillende håndhevingssamarbeid med tredjestater.
- 11) Medlemsstatenes håndhevingsvirksomhet knyttet til overtredelser innenfor Fellesskapet bør samordnes på fellesskapsplan med sikte på å bedre anvendelsen av denne forordning og bidra til å heve standarden for håndheving og gjøre den mer konsekvent.
- 12) Medlemsstatenes forvaltningssamarbeid bør samordnes på fellesskapsplan, i den grad samarbeidet har en fellesskapsdimensjon, med sikte på å bedre anvendelsen av regelverket som beskytter forbrukernes interesser. Med opprettelsen av det europeiske utenrettslige nett er en slik samordning allerede til stede.
- 13) Når samordningen av medlemsstatenes virksomhet etter denne forordning innebærer finansiell støtte fra Fellesskapet, skal beslutning om støtte treffes etter framgangsmåtene fastsatt i europaparlaments- og rådsbeslutning 2004/20/EF av 8. desember 2003 om innføring av ei generell ramme for finansiering av fellesskapstiltak til støtte for forbrukerpolitikken i tidsrommet 2004-2007, særlig tiltak 5 og 10 i beslutningens vedlegg, og i framtidige beslutninger.
- 14) Forbrukerorganisasjonene har en svært viktig rolle med hensyn til å opplyse og bevisstgjøre forbrukerne og verne om deres interesser, også i forbindelse med tvisteløsning, og de bør oppmuntres til å samarbeide med vedkommende myndigheter om å styrke anvendelsen av denne forordning.
- 15) De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen denne forordning, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen.
- 16) En effektiv overvåking av anvendelsen av denne forordning og et effektivt forbrukervern forutsetter jevnlig rapporter fra medlemsstatene.
- 17) I denne forordning respekteres de grunnleggende rettigheter og overholdes de prinsipper som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter. Denne forordning bør derfor tolkes og anvendes i samsvar med disse rettigheter og prinsipper.
- 18) Ettersom målet for denne forordning, som er samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene ettersom de ikke alene kan sikre samarbeid og samordning, og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet -

vedtatt denne forordning:]

Kapittel I. Innledende bestemmelser

Art 1. Mål

Denne forordning fastsetter på hvilke vilkår medlemsstatenes vedkommende myndigheter med ansvar for håndheving av regelverket som beskytter forbrukernes interesser skal samarbeide med hverandre og med Kommisjonen for å sikre at dette regelverket blir overholdt, at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte, og at forbrukerne gis et sterkere økonomisk vern.

Art 2. Virkeområde

1. Bestemmelsene om gjensidig bistand i kapittel II og III får anvendelse på overtredelser innenfor Fellesskapet.
2. Denne forordning berører ikke fellesskapsreglene for internasjonal privatrett, og særlig ikke bestemmelser om domsmyndighet og lovvalg.
3. Denne forordning berører ikke medlemsstatenes anvendelse av tiltak knyttet til strafferettslig og sivilrettslig samarbeid, og særlig ikke virksomheten innenfor det europeiske rettslige nett.
4. Denne forordning berører ikke medlemsstatenes oppfyllelse av eventuelle ytterligere forpliktelser knyttet til gjensidig bistand i forbindelse med vern av kollektive økonomiske forbrukerinteresser, herunder i straffesaker, og som følger av andre rettsakter, herunder bilaterale eller multilaterale avtaler.
5. Denne forordning berører ikke europaparlaments- og rådsdirektiv 98/27/EF av 19. mai 1998 om nedlegging av forbod med omsyn til vern av forbrukerinteresser.
6. Denne forordning berører ikke Fellesskapets regelverk for det indre marked, og særlig ikke bestemmelsene om fritt varebytte og fri bevegelighet for tjenester.
7. Denne forordning berører ikke Fellesskapets regelverk for tjenester knyttet til fjernsynsringkasting.

Art 3. Definisjoner

I denne forordning menes med

- a) «regelverk som beskytter forbrukernes interesser», direktivene i vedlegget slik de er innarbeidet i medlemsstatenes nasjonale rett, og forordningene oppført i vedlegget,
- b) «overtredelse innenfor Fellesskapet», enhver handling eller unnlattelse som er i strid med regelverket som beskytter forbrukernes interesser, som definert i bokstav a), og som skader eller kan skade kollektive interesser for forbrukere bosatt i en annen eller andre medlemsstater enn medlemsstaten der handlingen eller unnlattelsen har sin opprinnelse eller har funnet sted; eller der den ansvarlige selger eller leverandør er etablert; eller der det finnes bevismateriale eller eiendeler som kan knyttes til handlingen eller unnlattelsen,
- c) «vedkommende myndighet», enhver offentlig myndighet på nasjonalt, regionalt eller lokalt plan med et særlig ansvar for å håndheve regelverket som beskytter forbrukernes interesser,
- d) «sentralt kontaktorgan», den offentlige myndighet i hver enkelt medlemsstat som er utpekt som ansvarlig for samordningen av denne forordnings anvendelse i vedkommende medlemsstat,
- e) «ansvarlig tjenestemann», en tjenestemann hos vedkommende myndighet som er utpekt som ansvarlig for anvendelsen av denne forordning,
- f) «anmodende myndighet», den vedkommende myndighet som ber om gjensidig bistand,
- g) «anmodet myndighet», den vedkommende myndighet som mottar en anmodning om gjensidig bistand,
- h) «selger eller leverandør», enhver fysisk eller juridisk person som, med hensyn til regelverket som

beskytter forbrukernes interesser, handler innenfor rammen av sin forretningsvirksomhet, sin næringsvirksomhet, sitt håndverk eller sitt yrke,

- i) «markedstilsynsvirksomhet», tiltak som treffes av vedkommende myndighet for å fastslå om overtredelser innenfor Fellesskapet har funnet sted på dens territorium,
- j) «forbrukerklage», en med rimelighet underbygd påstand om at en selger eller leverandør har begått eller kan komme til å begå en overtredelse av regelverket som beskytter forbrukernes interesser,
- k) «kollektive forbrukerinteresser», en rekke forbrukeres interesser, som har lidt skade eller kan komme til å lide skade som følge av en overtredelse.

Art 4. Vedkommende myndigheter

1. Hver medlemsstat skal utpeke de vedkommende myndigheter og et sentralt kontaktorgan med ansvar for anvendelsen av denne forordning.
2. Hver medlemsstat kan, dersom det er nødvendig for at den skal kunne oppfylle sine forpliktelser etter denne forordning, utpeke andre offentlige myndigheter. Den kan også utpeke organer som har en rettmessig interesse av at overtredelser innenfor Fellesskapet stanses eller forbys, i samsvar med artikkel 8 nr. 3.
3. Vedkommende myndighet skal, uten at det berører bestemmelsene i nr. 4, ha den myndighet til å foreta etterforskning og håndheving som er nødvendig for å anvende denne forordning, og skal utøve denne myndighet i samsvar med nasjonal lovgivning.
4. Vedkommende myndighet kan i samsvar med nasjonal lovgivning utøve den myndighet som er nevnt i nr. 3, enten
  - a) direkte i henhold til egen myndighet, eller under tilsyn av rettsmyndighetene, eller
  - b) ved å henvise saken til en domstol som har kompetanse til å treffe den nødvendige avgjørelse, eventuelt også ved overprøving dersom begjæringen om å treffe nødvendig avgjørelse ikke tas til følge.
5. I den grad vedkommende myndigheter utøver sin myndighet ved å henvise saker til domstolen i samsvar med nr. 4 bokstav b), skal denne domstol ha kompetanse til å treffe de nødvendige avgjørelser.
6. Den myndighet som er omhandlet i nr. 3, skal utøves bare når det er rimelig grunn til mistanke om en overtredelse innenfor Fellesskapet, og skal minst omfatte retten til
  - a) å ha tilgang til alle relevante dokumenter, i enhver form, knyttet til overtredelsen innenfor Fellesskapet,
  - b) å avkreve enhver person relevante opplysninger knyttet til overtredelsen innenfor Fellesskapet,
  - c) å gjennomføre nødvendige kontroller på stedet,
  - d) å framsette et skriftlig krav om at vedkommende selger eller leverandør stanser overtredelsen innenfor Fellesskapet,
  - e) å få selgeren eller leverandøren som er ansvarlig for overtredelsen innenfor Fellesskapet, til å forplikte seg til å stanse overtredelsen, og eventuelt å offentliggjøre den inngåtte forpliktelsen,
  - f) å kreve at enhver overtredelse innenfor Fellesskapet stanses eller forbys, og eventuelt å offentliggjøre de avgjørelser som er truffet i denne forbindelse,
  - g) å kreve at den tapende part betaler erstatning til statskassen eller til en mottaker som er utpekt i eller i henhold til nasjonal lovgivning, dersom avgjørelsen ikke etterkommes.
7. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har tilstrekkelige midler til å anvende denne forordning. Ansvarlige tjenestemenn skal følge faglige standarder og hensiktsmessige interne framgangsmåter eller atferdsregler som særlig sikrer at enkeltpersoner gis vern ved behandling av personopplysninger, at saksbehandlingen er rimelig og rettferdig, og at reglene fastsatt i artikkel 13 om fortrolig behandling og taushetsplikt blir overholdt.
8. Enhver vedkommende myndighet skal gjøre sine rettigheter og sitt ansvar etter denne forordning kjent

for offentligheten, og skal utpeke ansvarlige tjenestemenn.

Art 5. Lister

1. Hver enkelt medlemsstat skal opplyse Kommisjonen og de øvrige medlemsstater om navnet på vedkommende myndigheter, og på andre offentlige myndigheter og organer som har en rettmessig interesse av at overtredelser innenfor Fellesskapet stanses eller forbys, samt på det sentrale kontaktorganet.
2. Kommisjonen skal offentliggjøre og ajourføre listen over sentrale kontaktorganer og vedkommende myndigheter i *Den europeiske unions tidende*.

Kapittel II. Gjensidig bistand

Art 6. Utvexling av opplysninger på anmodning

1. Når en anmodende myndighet ber om det, skal en anmodet myndighet, i samsvar med artikkel 4, umiddelbart legge fram alle opplysninger som er relevante for å kunne avgjøre om det har funnet sted en overtredelse innenfor Fellesskapet, eller om det er rimelig grunn til mistanke om at den vil finne sted.
2. Den anmodede myndighet skal, om nødvendig med bistand fra andre offentlige myndigheter, iverksette hensiktsmessig etterforskning eller andre nødvendige eller hensiktsmessige tiltak i samsvar med artikkel 4, med sikte på å innhente de nødvendige opplysninger.
3. Når den anmodende myndighet ber om det, kan den anmodede myndighet gi tillatelse til at en ansvarlig tjenestemann fra den anmodende myndighet følger med den anmodede myndighets tjenestemenn under deres etterforskning.
4. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 7. Utveksling av opplysninger uten anmodning

1. Når vedkommende myndighet får kjennskap til at en overtredelse innenfor Fellesskapet har funnet sted, eller har rimelig grunn til mistanke om at det vil skje, skal den umiddelbart gi vedkommende myndigheter i andre medlemsstater og Kommisjonen melding om dette, og gi dem alle nødvendige opplysninger.
2. Når vedkommende myndighet treffer ytterligere håndhevingstiltak eller mottar anmodninger om gjensidig bistand i forbindelse med overtredelsen innenfor Fellesskapet, skal den gi andre medlemsstater og Kommisjonen melding om dette.
3. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 8. Anmodninger om håndhevingstiltak

1. En anmodet myndighet skal, når en anmodende myndighet ber om det, treffe alle håndhevingstiltak som er nødvendige for umiddelbart å stanse eller forby overtredelsen innenfor Fellesskapet.
2. For å oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 1 skal den anmodede myndighet utøve den myndighet som er nevnt i artikkel 4 nr. 6, og all annen myndighet den er tillagt i henhold til nasjonal lovgivning. Den anmodede myndighet skal, om nødvendig med bistand fra andre offentlige myndigheter, bestemme hvilke håndhevingstiltak som skal treffes for å stanse eller forby overtredelsen innenfor Fellesskapet, og som er virkningsfulle og står i forhold til overtredelsen.
3. Den anmodede myndighet kan også oppfylle sine forpliktelser etter nr. 1 og 2 ved å gi et organ som, i

samsvar med artikkel 4 nr. 2 annet punktum, er utpekt som et organ med en rettmessig interesse av at overtredelser innenfor Fellesskapet stanses eller forbyes, i oppdrag å treffe alle nødvendige håndhevingstiltak som det etter nasjonal lovgivning har til rådighet, for å stanse eller forby overtredelsen innenfor Fellesskapet på vegne av den anmodede myndighet. Dersom dette organet ikke umiddelbart stanser eller forbyr overtredelsen innenfor Fellesskapet, har den anmodede myndighet fortsatt sine forpliktelser etter nr. 1 og 2.

4. Den anmodede myndighet kan treffe tiltakene nevnt i nr. 3 bare dersom den først rådfører seg med den anmodende myndighet om bruken av disse tiltakene, og både den anmodende og den anmodede myndighet er enige om følgende:

- tiltakene nevnt i nr. 3 vil kunne være minst like effektive som tiltak fra den anmodede myndighets side, med hensyn til å stanse eller forby overtredelsen innenfor Fellesskapet,

og

- når organet utpekt etter nasjonal lovgivning får dette oppdraget, fører det ikke til at opplysninger beskyttet etter artikkel 13 utleveres til vedkommende organ.

5. Dersom den anmodende myndighet mener at vilkårene i nr. 4 ikke er oppfylt, skal den skriftlig opplyse den anmodede myndighet om dette og begrunne sitt syn. Dersom den anmodende myndighet og den anmodede myndighet ikke er enige, kan den anmodede myndighet henvise saken til Kommisjonen, som skal avgi uttalelse etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

6. Den anmodede myndighet kan rådføre seg med den anmodende myndighet under gjennomføringen av håndhevingstiltakene nevnt i nr. 1 og 2. Den anmodede myndighet skal umiddelbart gi den anmodende myndighet, vedkommende myndigheter i de øvrige medlemsstater og Kommisjonen melding om hvilke tiltak som er truffet, og hvilken virkning de har hatt på overtredelsen innenfor Fellesskapet, herunder om overtredelsen er stanset.

7. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 9. Samordning av markedstilsynsvirksomhet og håndheving

1. Vedkommende myndigheter skal samordne sin markedstilsynsvirksomhet og sin håndheving. De skal utveksle alle opplysninger som er nødvendige for dette formål.

2. Når vedkommende myndigheter blir oppmerksom på at en overtredelse innenfor Fellesskapet skader forbrukerinteressene i mer enn to medlemsstater, skal de berørte vedkommende myndigheter samordne sine håndhevingstiltak og anmodninger om gjensidig bistand gjennom det sentrale kontaktorganet. De skal særlig bestrebe seg på å samordne sin etterforskning og håndheving i tid.

3. Vedkommende myndigheter skal på forhånd underrette Kommisjonen om denne samordningen, og kan oppfordre tjenestemenn og andre medfølgende personer som har tillatelse fra Kommisjonen, til å delta.

4. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 10. Database

1. Kommisjonen skal administrere en elektronisk database for lagring og behandling av opplysninger den mottar etter artikkel 7, 8 og 9. Kun vedkommende myndigheter skal ha tilgang til opplysningene i databasen. Vedkommende myndigheter skal, med hensyn til sitt ansvar for å melde inn opplysninger som skal lagres i databasen, og den behandling av personopplysninger som dette innebærer, anses som behandlingsansvarlig i samsvar med artikkel 2 bokstav d) i direktiv 95/46/EF. Kommisjonen skal, med hensyn til sitt ansvar etter denne artikkel og den behandling av personopplysninger som dette innebærer, anses som behandlingsansvarlig i samsvar med artikkel 2 bokstav d) i forordning (EF) nr. 45/2001.

2. Dersom vedkommende myndighet kommer til at den har gitt en melding om overtredelse innenfor Fellesskapet i henhold til artikkel 7 som senere har vist seg å være uten grunnlag, skal den trekke meldingen tilbake, og Kommisjonen skal umiddelbart fjerne opplysningene fra databasen. Når en anmodet myndighet gir Kommisjonen melding etter artikkel 8 nr. 6 om at en overtredelse innenfor Fellesskapet er stanset, skal de lagrede opplysningene om overtredelsen innenfor Fellesskapet slettes fem år etter meldingen.

3. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Kapittel III. Vilkår for gjensidig bistand

Art 11. *Generelt ansvar*

1. Vedkommende myndigheter skal oppfylle sine forpliktelser etter denne forordning som om de handlet på vegne av forbrukerne i sitt eget land, for egen regning, eller på anmodning fra en annen vedkommende myndighet i sitt eget land.

2. Medlemsstatene skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å sikre at denne forordnings anvendelse samordnes på en effektiv måte gjennom det sentrale kontaktorganet, når den anvendes av vedkommende myndigheter, av andre offentlige myndigheter og organer de har utpekt og som har en rettmessig interesse av at overtredelser innenfor Fellesskapet stanses eller forbys, og av vedkommende domstoler.

3. Medlemsstatene skal oppmuntre til samarbeid mellom de vedkommende myndigheter og andre organer som etter nasjonal lovgivning har en rettmessig interesse av at overtredelser innenfor Fellesskapet stanses eller forbys, for å sikre at mulige overtredelser innenfor Fellesskapet umiddelbart meldes til vedkommende myndigheter.

Art 12. *Framgangsmåter ved anmodning om gjensidig bistand og utveksling av opplysninger*

1. Den anmodende myndighet skal sørge for at alle anmodninger om gjensidig bistand inneholder tilstrekkelige opplysninger til at en anmodet myndighet kan etterkomme anmodningen, herunder eventuelt nødvendig bevismateriale som kan innhentes bare på den anmodende myndighets territorium.

2. Anmodninger skal sendes av den anmodende myndighet til den anmodede myndighets sentrale kontaktorgan, via den anmodende myndighets sentrale kontaktorgan. Den anmodede myndighets sentrale kontaktorgan skal umiddelbart videresende anmodningen til vedkommende myndighet.

3. Anmodninger om bistand og all formidling av opplysninger skal skje skriftlig på et standardskjema og oversendes elektronisk via databasen omhandlet i artikkel 10.

4. De berørte vedkommende myndigheter skal bli enige om hvilke språk som skal brukes i anmodninger og ved formidling av opplysninger, før anmodningene framsettes. Dersom enighet ikke kan oppnås, skal anmodninger oversendes på det eller de offisielle språk i den anmodende myndighets medlemsstat, og svarene på det eller de offisielle språk i den anmodede myndighets medlemsstat.

5. Opplysninger som formidles som følge av en anmodning, skal oversendes direkte til den anmodende myndighet, og samtidig også til den anmodende og den anmodede myndighets sentrale kontaktorganer.

6. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 13. *Bruk av opplysninger, vern av personopplysninger samt taushetsplikt og forretningshemmeligheter*

1. Oversendte opplysninger kan brukes bare for å sikre overholdelse av regelverket som beskytter

forbrukernes interesser.

2. Vedkommende myndigheter kan bruke alle oversendte opplysninger, dokumenter, undersøkelsesresultater, erklæringer, bekreftede kopier eller etterforskningsresultater som bevismateriale, på lik linje med tilsvarende dokumenter innhentet på eget territorium.

3. Enhver opplysning som oversendes personer som arbeider for vedkommende myndigheter, domstoler, andre offentlige myndigheter og Kommisjonen, herunder opplysninger meldt til Kommisjonen og lagret i databasen omhandlet i artikkel 10, og hvis utlevering ville få negative følger for

- vernet av den enkeltes privatliv og integritet, særlig i samsvar med Fellesskapets regelverk for vern av personopplysninger,
  - en fysisk eller juridisk persons forretningsinteresser, herunder immaterialrettigheter,
  - rettergang og juridisk rådgivning,
- eller
- formålet med kontrollen eller etterforskningen,

skal være fortrolige og undergitt taushetsplikt, med mindre utlevering er nødvendig for å stanse eller forby en overtredelse innenfor Fellesskapet, og myndigheten som oversender opplysningene samtykker i at de utleveres.

4. Ved anvendelsen av denne forordning skal medlemsstatene vedta de lovgivningsmessige tiltak som er nødvendige for å begrense rettigheter og forpliktelser etter artikkel 10, 11 og 12 i direktiv 95/46/EF, i den grad det er nødvendig for å beskytte de interesser som er omhandlet i direktivets artikkel 13 nr. 1 bokstav d) og f). Kommisjonen kan begrense rettigheter og forpliktelser etter artikkel 4 nr. 1, artikkel 11, artikkel 12 nr. 1, artikkel 13-17 og artikkel 37 nr. 1 i forordning (EF) nr. 45/2001 når en slik begrensning er et nødvendig tiltak for å beskytte de interesser som er omhandlet i forordningens artikkel 20 nr. 1 bokstav a) og e).

5. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 14. Utsveksling av opplysninger med tredjestater

1. Når en vedkommende myndighet mottar opplysninger fra en myndighet i en tredjestat, skal den oversende opplysningene til vedkommende myndighet i andre medlemsstater, i den grad dette er tillatt etter bilaterale bistandsavtaler med tredjestaten og er i samsvar med Fellesskapets regelverk for beskyttelse av enkeltpersoner i forbindelse med behandling av personopplysninger.

2. Opplysninger som oversendes i henhold til denne forordning, kan av vedkommende myndighet også oversendes en myndighet i en tredjestat i henhold til en bilateral bistandsavtale med tredjestaten, forutsatt at det er innhentet samtykke fra den vedkommende myndighet som opprinnelig oversendte opplysningene, og dette er i samsvar med Fellesskapets regelverk for beskyttelse av enkeltpersoner i forbindelse med behandling av personopplysninger.

Art 15. Vilkår

1. Medlemsstatene skal gi avkall på alle krav om tilbakebetaling av utgifter som påløper i forbindelse med anvendelsen av denne forordning. Den anmodende myndighets medlemsstat skal imidlertid være ansvarlig overfor den anmodede myndighets medlemsstat for alle omkostninger og tap som oppstår som en følge av tiltak som en domstol finner er ubegrunnede hva angår kjensgjerningene i overtredelsen innenfor Fellesskapet.

2. En anmodet myndighet kan etter å ha rådført seg med den anmodende myndighet nekte å imøtekomme en anmodning om håndhevingstiltak i henhold til artikkel 8, dersom

- a) rettergang allerede er igangsatt eller endelig dom allerede er avsagt for de samme overtredelser innenfor Fellesskapet og mot de samme selgere eller leverandører, av rettsmyndighetene i den anmodede eller den anmodende myndighets medlemsstat,
  - b) den, etter å ha gjennomført behørig etterforskning, mener at det ikke har funnet sted noen overtredelse innenfor Fellesskapet,
eller
  - c) den mener at den anmodende myndighet ikke har lagt fram tilstrekkelige opplysninger i samsvar med artikkel 12 nr. 1, med mindre den anmodede myndighet allerede har nektet å etterkomme en anmodning i henhold til nr. 3 bokstav c) om den samme overtredelsen innenfor Fellesskapet.
3. En anmodet myndighet kan nekte å etterkomme en anmodning om opplysninger etter artikkel 6 dersom
- a) den etter å ha rådført seg med den anmodende myndighet mener at denne ikke ber om de aktuelle opplysninger for å avgjøre om en overtredelse innenfor Fellesskapet har funnet sted, eller for å avgjøre om det er rimelig grunn til mistanke om at den vil finne sted,
  - b) den anmodende myndighet ikke er enig i at opplysningene er undergitt bestemmelsene om fortrolig behandling og taushetsplikt i artikkel 13 nr. 3,
eller
  - c) strafferettslig etterforskning eller rettergang allerede er igangsatt, eller endelig dom allerede er avsagt, for de samme overtredelser innenfor Fellesskapet og mot de samme selgere eller leverandører, av rettsmyndighetene i den anmodede eller den anmodende myndighets medlemsstat,
4. En anmodet myndighet kan beslutte ikke å oppfylle forpliktelsene omhandlet i artikkel 7 dersom strafferettslig etterforskning eller rettergang allerede er igangsatt, eller endelig dom allerede er avsagt, for de samme overtredelser innenfor Fellesskapet og mot de samme selgere eller leverandører, av rettsmyndighetene i den anmodede eller den anmodende myndighets medlemsstat,
5. Den anmodede myndighet skal underrette den anmodende myndighet og Kommisjonen om sin begrunnelse for å nekte å imøtekomme en anmodning om bistand. Den anmodende myndighet kan henvise saken til Kommisjonen, som skal avgi uttalelse etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.
6. De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Kapittel IV. Fellesskapets virksomhet

Art 16. *Samordning av håndhevingen*

1. I den grad det er nødvendig for å nå målene i denne forordning, skal medlemsstatene underrette hverandre og Kommisjonen om virksomhet som er av interesse for Fellesskapet, på områder som for eksempel:

- a) opplæring av tjenestemenn med ansvar for forbrukervern, herunder språkopplæring og organisering av kurs,
- b) registrering og klassifisering av forbrukerklager,
- c) opprettelse av sektorvise nettverk for ansvarlige tjenestemenn,
- d) utvikling av informasjons- og kommunikasjonsverktøy,
- e) utvikling av standarder, metoder og retningslinjer for tjenestemenn som arbeider med forbrukervern,
- f) utveksling av tjenestemenn.

Medlemsstatene kan, i samarbeid med Kommisjonen, i fellesskap utføre den virksomhet som er nevnt i bokstav a)-f). Medlemsstatene skal i samarbeid med Kommisjonen utarbeide en felles ramme for klassifiseringen av forbrukerklager.

2. Vedkommende myndigheter kan utveksle ansvarlige tjenestemenn for å bedre samarbeidet.

Vedkommende myndigheter skal treffe de tiltak som er nødvendige for at de ansvarlige tjenestemenn som deltar i utvekslingen, skal kunne delta aktivt i vedkommende myndighets virksomhet. For dette formål skal slike tjenestemenn ha tillatelse til å utføre de oppgaver som vedkommende vertsmyndighet tildeler dem i samsvar med lovgivningen i sin medlemsstat.

3. Under utvekslingen skal den ansvarlige tjenestemanns sivilrettslige og strafferettslige ansvar behandles på samme måte som for vedkommende vertsmyndighets tjenestemenn. Ansvarlige tjenestemenn som deltar i utvekslingen, skal følge faglige standarder og hensiktsmessige interne atferdsregler hos vedkommende vertsmyndighet som særlig sikrer at enkeltpersoner gis vern ved behandling av personopplysninger, at saksbehandlingen er rimelig og rettferdig, og at reglene fastsatt i artikkel 13 om fortrolig behandling og taushetsplikt blir overholdt.

4. De fellesskapstiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, herunder nærmere bestemmelser om gjennomføring av felles virksomhet, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 17. Forvaltningssamarbeid

1. I den grad det er nødvendig for å nå målene i denne forordning, skal medlemsstatene underrette hverandre og Kommisjonen om virksomhet som er av interesse for Fellesskapet, på områder som for eksempel:

- a) forbrukeropplysning og rådgivning,
- b) støtte til forbrukerrepresentanters virksomhet,
- c) støtte til virksomhet som drives av organer med ansvar for utenrettslig løsning av forbrukertvister,
- d) støtte til forbrukernes klageadgang,
- e) innhenting av statistikk, forskningsresultater eller andre opplysninger om forbrukernes atferd og holdninger, og følgene av dette.

Medlemsstatene kan, i samarbeid med Kommisjonen, i fellesskap utføre den virksomhet som er nevnt i bokstav a)-e). Medlemsstatene skal i samarbeid med Kommisjonen utarbeide en felles ramme for virksomheten nevnt i bokstav e).

2. De fellesskapstiltak som er nødvendige for gjennomføringen av denne artikkel, herunder nærmere bestemmelser om gjennomføring av felles virksomhet, skal vedtas etter framgangsmåten nevnt i artikkel 19 nr. 2.

Art 18. Internasjonale avtaler

Fellesskapet skal samarbeide med tredjestater og med vedkommende internasjonale organisasjoner på de områder som kommer inn under denne forordning, om å gi forbrukerne et sterkere økonomisk vern. Nærmere bestemmelser om samarbeidet, herunder innføring av ordninger for gjensidig bistand, kan avtales mellom Fellesskapet og de berørte tredjestater.

Kapittel V. Sluttbestemmelser

Art 19. Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av en komité.

2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være tre måneder.

3. Komiteen fastsetter sin forretningsorden.

Art 20. Komiteens oppgaver

1. Komiteen kan gjennomgå alle saker som gjelder anvendelsen av denne forordning, og som lederen tar opp, enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstats representant.
2. Den skal særlig gjennomgå og vurdere hvordan denne forordnings bestemmelser om samarbeid virker.

Art 21. Rapporter

1. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til alle internrettslige bestemmelser som de vedtar, eller til avtaler om annet enn enkeltsaker som de inngår, på områder som omfattes av denne forordning.
2. Hvert annet år fra denne forordning trer i kraft, skal medlemsstatene gi Kommissjonen rapport om dens anvendelse. Kommissjonen skal offentliggjøre disse rapportene.
3. Rapportene skal inneholde følgende:
  - a) nye opplysninger om vedkommende myndigheters organisering, myndighet, ressurser eller ansvarsområder,
  - b) opplysninger om utviklingstendenser, midler og metoder i forbindelse med overtredelser innenfor Fellesskapet, særlig dersom de avdekker mangler eller hull i denne forordning eller i regelverket som beskytter forbrukernes interesser,
  - c) opplysninger om håndhevingsmetoder som har vist seg å være effektive,
  - d) sammenfattende statistikk over vedkommende myndigheters virksomhet, for eksempel tiltak etter denne forordning, mottatte klager, håndhevingstiltak og rettsavgjørelser,
  - e) sammendrag av viktige rettsavgjørelser fra nasjonale domstoler som fortolker regelverket som beskytter forbrukernes interesser,
  - f) andre opplysninger som er relevante for anvendelsen av denne forordning.
4. Kommissjonen skal på grunnlag av medlemsstatenes rapporter framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet om anvendelsen av denne forordning.

Art 22. Ikrafttredelse

Denne forordning trer i kraft den tjuende dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 29. desember 2005.

Bestemmelsene om gjensidig bistand i kapittel II og III får anvendelse fra 29. desember 2006.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg, 27. oktober 2004.

Vedlegg. Direktiver og forordninger som omfattes av artikkel 3 bokstav a)

1. Rådskonrektiv 84/450/EØF av 10. september 1984 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om villedende reklame (EFT L 250 av 19.9.1984, s. 17). Sist endret ved europaparlaments- og rådskonrektiv 97/55/EF (EFT L 290 av 23.10.1997, s. 18).
2. Rådskonrektiv 85/577/EØF av 20. desember 1985 om forbrukervern ved avtaler som inngås et annet sted enn på den næringsdrivendes faste forretningssted (EFT L 372 av 31.12.1985, s. 31).
3. Rådskonrektiv 87/102/EØF av 22. desember 1986 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om forbrukerkreditt (EFT L 42 av 12.2.1987, s. 48). Sist endret ved europaparlaments- og rådskonrektiv 98/7/EF (EFT L 101 av 1.4.1998, s. 17).
4. Rådskonrektiv 89/552/EØF av 3. oktober 1989 om samordning av visse bestemmelser om utøvelse av fjernsynsvirksomhet, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene: artikkel 10-21 (EFT L 298 av 17.10.1989, s. 23). Sist endret ved europaparlaments- og rådskonrektiv 97/36/EF (EFT L 202 av 30.7.1997, s. 60).
5. Rådskonrektiv 90/314/EØF av 13. juni 1990 om pakkereiser, herunder pakkeferier og pakketurer (EFT L 158 av 23.6.1990, s. 59).
6. Rådskonrektiv 93/13/EØF av 5. april 1993 om urimelige vilkår i forbrukeravtaler (EFT L 95 av 21.4.1993, s. 29). Endret ved kommisjonsvedtak 2002/995/EF (EFT L 353 av 30.12.2002, s. 1).
7. Europaparlaments- og rådskonrektiv 94/47/EF av 26. oktober 1994 om beskyttelse av kjøperen i forbindelse med visse aspekter ved avtaler om deltidsbruksrett til fast eiendom (timeshare-avtaler) (EFT L 280 av 29.10.1994, s. 83).
8. Europaparlaments- og rådskonrektiv 97/7/EF av 20. mai 1997 om forbrukervern ved fjernsalgsavtaler (EFT L 144 av 4.6.1997, s. 19). Endret ved direktiv 2002/65/EF (EFT L 271 av 9.10.2002, s. 16).
9. Europaparlaments- og rådskonrektiv 97/55/EF av 6. oktober 1997 om endring av direktiv 84/450/EØF om villedende reklame til også å omfatte sammenlignende reklame.
10. Europaparlaments- og rådskonrektiv 98/6/EF av 16. februar 1998 om forbrukervern ved opplysning om priser på forbruksvarer (EFT L 80 av 18.3.1998, s. 27).
11. Europaparlaments- og rådskonrektiv 1999/44/EF av 25. mai 1999 om visse sider ved forbrukerkjøp og tilknyttede garantier (EFT L 171 av 7.7.1999, s. 12).
12. Europaparlaments- og rådskonrektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse rettslige aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked (direktivet om elektronisk handel) (EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1).
13. Europaparlaments- og rådskonrektiv 2001/83/EF av 6. november 2001 om innføring av et fellesskapsregelverk for legemidler for mennesker: artikkel 86-100 (EFT L 311 av 28.11.2001, s. 67). Sist endret ved direktiv 2004/27/EF (EFT L 136 av 30.4.2004, s. 34).
14. Europaparlaments- og rådskonrektiv 2002/65/EF av 23. september 2002 om fjernsal av finansielle tenester til forbrukere.
15. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 261/2004 av 11. februar 2004 om fastsettelse av felles regler for erstatning og assistanse til flypassasjerer ved nektet ombordstigning og ved innstilte eller vesentlig forsinkede flyginger (EUT L 46 av 17.2.2004, s. 1).
16. Europaparlaments- og rådskonrektiv 2005/29/EF av 11. mai 2005 om foretaks urimelige handelspraksis overfor forbrukere på det indre marked (EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22).